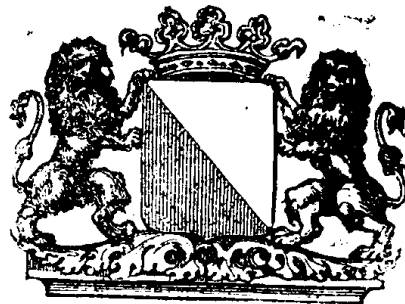

UTRECHTSCH

PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat het door den Heer Commissaris des Konings in de Provincie Utrecht, executeur verklaarde Kohier der grondbelasting voor de Gemeente Utrecht, dienst 1860, aan den heer Ontvanger der Directe Belastingen, Eerste Afdeling, Kantoor houdende aan het St. Pietersteekstraat, is ter hand gesteld, aan wie ieder verplicht is zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet, te voldoen.

Gedrukt en op de gewone plaatsen aanplakt te Utrecht den 31 Januarij 1860. De Burgemeester voornoemd, N. P. J. KIEN.

UTRECHT, Woensdag 1 Februarij. De Eerste Kamer en de Spoorwegontwerpen.

Heden komt de Eerste Kamer bijeen, om de zaak der Spoorwegen te behandelen. Weldra zal ook hare beslissing vallen; welke zal die zijn?

Het antwoord daarop kan niemand geven. Even als bij de Tweede Kamer zal het ook bij de Eerste Kamer aan enkele stemmen hangen. Maar, als er onzekerheid is omtrent den uitslag, dit achten wij voor ontwijfelbaar, dat er in de Eerste Kamer geene leden zullen gevonden worden, die den dag, nadat zij tegen een ontwerp met zekeren ernst en kracht hebben gesproken, vóór het ontwerp zullen stemmen.

Maar zullen de leden der Eerste Kamer meer dan die der Tweede Kamer het bewustzijn met zich dragen, dat zij het Nederlandsche volk vertegenwoordigen, en niet de distrikten, welke zij vertegenwoordigen, de streken, die zij bewonen? Van allen zulk een onpartijdig oordeel te verwachten, wij durven het nauwelijks; van velen mogen wij het evenwel hopen.

En wij mogen dat te meer, naardien de Eerste Kamer, uit geheel andere bestanddeelen te zamen gesteld, eene eenigzins andere roeping heeft dan de Tweede Kamer. Gekozen door de provinciale Staten uit de hoogstaangeslagenen, mag men bij de leden der Eerste Kamer nog meer bezadigdheid, nog meer kalm overleg verwachten, en is dat Hooge Staatsligchaam als het ware te beschouwen als het hoogste hof van Appel!

Die hogere regtbank zal haar oordeel vellen. Is het te vermoeden, dat zij het vonnis der Tweede Kamer zal bevestigen?

Wij noemen het een *vonnis*, en zelfs een *hard* vonnis, omdat een deel, en wel, zoo niet het magtigste, dan zeker een zeer rijk, een zeer belangrijk deel des lands door de beslissing der Tweede Kamer veroordeeld is, om het toe te zien, dat millioenen schats uit de schatkist zullen worden genomen, om spoorweglijnen daar te stellen, waarvoor men wel in groote mate geldelijk zal moeten bijdragen, maar waarvan het genot voor dat deel weinig of niets zal wezen. Of zijn Amsterdam, 's Hage en Utrecht niet met Rotterdam de groote punten van onderling verkeer, de hoofdplaatsen, waar ten deele de kern van de Natie gevestigd is? En wordt van die plaatsen niet Rotterdam alleen toevallig bevoordeeld, en worden de drie overigen niet op onverdedigbare wijze achtergesteld? 't Is waar, Amsterdam, den Haag en Utrecht hadden met Rotterdam de eerste spoorverbindingen. Maar werden die niet daargesteld, zonder lands-subsidie en lands-guarantie?

Een *hard vonnis* was het van de Tweede Kamer, dat zij de stelselloze en onregtvaardige spoorwegontwerpen der regering met enkele stemmen aannam. Wij willen hier niet alle reeds zoo dikwerf besproken bezwaren tegen die ontwerpen herhalen; een ieder weet, hoevele zij waren, en hoe gegrond de redenen zijn, die men van verschillende zijden nog tegen de regeringsontwerpen blijft aanvoeren. De verwezenlijking dier plannen is met een paar woorden zeer juist genoemd: een *nationale ramp voor Nederland!*

Maar mogt men reeds in de Tweede Kamer die waarschuwendende woorden vernemen uit den mond van een onpartijdig beoordeelaar, de Eerste Kamer heeft nieuwe gegevens, die tegen de haar voorgedragen ontwerpen pleiten. Heeft de heer Fynje met duidelikheden aangetoond, dat vooral de Zuider-spoorweglijn eene andere rigting moest nemen, de heer Stieltjes heeft in verschillende brochures de onaannemelijkheid der regeringsontwerpen uiteengezet, en laatstelijk zelfs aangetoond, door welke *praktijken* de regerings-plannen, tegenover die van 't Amsterdamsch-Utrechtsche komitee, zijn voorgestaan.

Zulke *praktijken* moeten elke zaak benadeelen; voor eene *goede* zouden ze echter zeker niet noodig wezen. Maar is 't niet jammerlijk, dat, bij al wat er reeds ongelukkigs in de zaak der spoorwegen geschied is, in Nederland zulke dingen plaats hebben?

Buitendien hebben echter de leden der Eerste kamer kalm en bedaard de discussiën der Tweede kamer over de spoorwegen kunnen nagaan. En welk onpartijdig en bezadigd beoordeelaar zal niet na de lezing van die beraadslagingen tot de overtuiging zijn gekomen, dat de oppositie eerlijker zaak voorhad, krachtiger en met betere redenen voor hare meening uitkwam, dan de voorstanders der lokale belangen? Tronwens waren het niet de bekwaamsten onzer staatslieden van verschillende partijen, al onze oud-ministers bijna, en daarvan 4 oud-ministers van binnenlandsche zaken, die de regeringsontwerpen bestreden?

En ten slotte, heeft de pas door het kabinet doorvorstelde crisis niet het bewijs geleverd, dat ook in de hoogste regeringskringen de spoorwegontwerpen van de heeren v. Bosse en Tels verre van onverdeelde goedkeuring erlangen?

De Eerste Kamer, die, uit den aard harer roeping, voor overijde stappen te waken heeft, zal dus oordeelen over de spoorwegwetten, terwijl zij meer en beter licht heeft over de zaak, terwijl er sinds de stemming vele redenen tegen die plannen zijn bekend geworden, die de Tweede Kamer niet kende. Die redenen zijn van zoo groot belang, dat onderscheiden vroegere voorstanders reeds in tegenstanders zijn veranderd.

Zal het evenwel weder het lot van Nederland worden, dat het zich later zal moeten beklagen over de rampzalige inwilligingsgezindheid der Kamers jegens de Regering? Zullen de stemmen van velen op het altaar van 't vaderland, gelijk men dat durft noemen, ten offer gebragt, op nieuw de kinderen doen bloeden voor de dwaasheid der ouderen? Zal nogmaals door het doordrijven der regering de financiële toekomst des vaderlands worden op 't spel gezet? Zal 1860—186? hetzelfde voor Nederland gaan opleveren, wat 1852—1858 ons verschaften?

Neen, mogen wij hopen, omdat het gematigd doorzigt der Eerste Kamer dit nog kan verhoeden. Moge zij daartoe de regeringsontwerpen op de spoorwegen verwerpen, opdat spoedig nieuwe en betere ontwerpen kunnen worden in behandeling genomen, — opdat Nederland des te eerder een *goed spoorwegnet verkrijge*, — opdat een *nationale ramp van 't vaderland worde geweerd*, — opdat de *tweedragt en najver niet ten top stijgen en het geluk van Nederland bedreigen!*

— Sinds gister hebben we geene nadere belangrijke berigten ontvangen nopens den strijd, die door keizer Napoleon met onbegrijpelijk zelfsvertrouwen tegen den Paus en het Ultramontanisme is aanvaard. Men zegt, dat hem, na het harde antwoord van den Paus, niet anders overbleef, en dat hij niet lang behoefde te overpeinzen, welke partij hij te kiezen had. Het beroep van den Paus is een beroep op 't fanatisme, is zelfs een vermoed beroep op den opstand. Als de Paus over geestelijke aangelegenheden zendbrieven uitvaardigt, ze verdienen dan den eerbied, die het hoofd der R. Kath. kerk van een ieder zal te beurt vallen, als hij zijne millioenen leeken toespreekt. Waar hij echter met dat geestelijk gezag op wereldsch, politiek gebied optreedt, daar stelt hij zich bloot aan de aanvallen en de bestrijding, die ieder tegen regeringsdaden en personen mag wagen, en hij bederft stellig zijne zaak. Daarom is het stellig eene onhandigheid van den Paus geweest, dat hij op zijn tijd niet als wereldlijk vorst heeft weten toe te geven aan de wenschen zijner onderdanen, is het nog grooter onhandigheid, dat hij zich thans wil verzetten tegen de vrijverklaring der Romagna en dat hij bij zijne weigering daartoe tevens partij trekt voor de verbannen hertogen, wier bewind hen in Italië zoo onbemind heeft gemaakt, dat aan hun terugkeer thans bijna niet meer te denken valt.

De Paus wil, dat de Bisschoppen hunne getrouwen dagelijks meer *ontvlammen* zullen. Is dat niet vermoed oproer prediken? 't Is zeker niet de weg die het hoofd der Christenheid, de vikaris van den God der Liefde moet inslaan, om zijne wereldsche belangen te dienen. Een vaderlijk bestuur mag de Paus alleen voeren, geen bewind, dat slechts door het geweld der bajonnetten wordt gehandhaafd.

De Fransche regering heeft de openbaarmaking van den pauselijken brief niet verhindert; zij heeft daarentegen gewild, dat men die zou beoordeelen en den geest er van bestrijden; men zal onder Parijs nader vinden, hoe de *Constit.* dat met zekere kracht doet. Men heeft het gister reeds gezien, dat de *Moniteur* bij deze belangrijke discussiën kalmte en gematigdheid wil zien voorheerschen.

Om die bij de discussiën over de Romeinsche zaak te bevorderen is de *Univers* opgeheven. Dat blad kende slechts, bij al het talent zijner schrijvers, hevigheid van taal. De straf was dan ook verdiend. De Parijsche bladen bespreken intusschen die opheffing nog niet, behalve de *Presse*, welks juist oordeel men onder Parijs zal vinden. De *Univers* had ruim 9000 intekenaars, en de schade, die den eigenaars door de opheffing van het blad treft, wordt op 500,000 fr. berekend. Men zegt echter, dat het blad te Brussel zal worden voortgezet. Die stad wordt alzoo het middelpunt, van waar de meest uiteenlopende politieke meeningen zich een weg over de aarde banen.

Van de nationale beweging in de Romeinsche provinciën en in Napels is niets naders. Na 'tgeen de *Constitutionnel* zegt omtrent de roeping van de Fransche bezetting te Rome, verwacht men evenwel, dat de rust niet lang in de Marken en Umbrië zal bewaard blijven.

De anti-aanhechtings-demonstratie te Chambéry wordt door de Parijsche pers nog niet besproken; men zegt, dat te Nizza eene gelijke door *Garibaldi* wordt voorbereid; de generaal is te Nizza geboren. Mogt er trouwens omtrent die zaak reeds voor den oorlog eenige bepaling tusschen de hoven van Parijs en Turijn zijn gemaakt, daar Italië niet tot de Adriatische zee vrij is geworden zou de bepaling geene volledige nakoming behoeven.

Buitendien denkt men er te Weenen niet in de verste verte aan, Venetië prijs te geven, terwijl de Europ. mogendheden de Alpen als de natuurlijke grenzen van Frankrijk niet zoo goedschicks welligt zullen aannemen.

De Italiaansche aangelegenheden trekken geheel de aandacht van 't Oosten af. Intusschen blijven de zaken te Konstantinopel niet zeer goed staan. De beide hoofdlieden, zoowel die der R. Katholieke Christenheid, als die van den Islam, verkeerren in eene benaauwde positie. De eerste heeft echter dit vooruit bij den tweede, dat hij ongetrouwd is. Behalve mevrouw de Europeesche diplomatie, heeft *Abdul Medjid* nog 785 vrouwen, die hem niet alleen razend veel geld kosten, maar ook dagelijks het hoofd warm maken met allerlei intriges.

De sinds gister ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Londen, Maandag. Men verzekert in goed onderderrigte kringen, dat de Engelsche regering aan Frankrijk verzocht heeft zijne troepen uit Lombardije terug te trekken.

Dit bericht zou niet getuigen voor de algeheele overeenstemming der Westmagten over de Ital. zaken.

Stockholm, Dingsdag. Zweden neemt de voorstellen aan der vreemde kapitalisten betreffende de leening van 40 millioen frs. ten behoeve van den aanleg van spoorwegen. De Bank zal voor 8 millioen aan die leening deelnemen.

Londen, Dingsdag. Op eene interpellatie van den heer Stanfield verklaarde lord J. Russell heden in de zitting van het Lagerhuis, dat de koning van Sardinië het gevoelen van den heer Hudson had gevraagd omtrent de vereeniging der *Nazione Armata* onder het voorzitterschap van Garibaldi. De heer Hudson had gezegd het bestaan dier vereeniging strijdig te achten met eene goede politiek, waarmede de koning instemde en aan welke meening Garibaldi zich onderwierp. Dit alles had plaats zonder eenige inmenging van de zijde van Engeland of Frankrijk. Later had lord Russell ook ingestemd met den door den heer Hudson gegeven raad.

Parijs, Dingsdag. De *Pays* meldt heden avond, dat dagelijks talrijke deputatien uit Savoye in deze stad aankomen.

Volgens de *Patrie* zullen de tourniquets ter beurs eerlang worden afgeschaft.

— Z. M. heeft aan den notaris W. G. van der Dussen vergund zijne standplaats van de gemeente Loenen op de Veluwe over te brengen naar de gem. Brummen, en benoemd tot notaris te Loenen op de Veluwe J. H. T. W. van den Ham, kand.-not. te Lunteren.

— Van Londen wordt het volgende gemeld :

•Eergisteren avond (28 Jan.) is Z. K. II. de prins van Oranje met gevolg, en vergezeld van den Nederlandschen gezant bij het Engelsche hof, te Windsor aangekomen; ter eere van den prins van Oranje, zal de prins van Wallis uit Oxford naar Windsor overkomen, en daar, gelijk men hier wil weten, ook H. M. de koningin der Nederlanden voornemens is in de eerste helft der volgende maand Engeland te bezoeken, zoo is het gemakkelijk te begrijpen, dat velen daarin de bevestiging zien van een gerucht, dat reeds vroeger in omloop was gebracht, namelijk van eene ophanden zijnde verloving van den prins van Oranje met de prinses Alice, tweede dochter van koningin Victoria.

•Maandag heeft de prins van Oranje met prins Albert de bekende school voor de aristocratie te Eton bezocht.

— De Amst. Cour. eindigt hare drie artikelen over de tweeërlei maat, die de regering zich veroorloofd heeft, om bij de ramingen van de bruggen in hare plannen en in die van anderen te bezigen, aldus :

•Nog acht de heer Stieltjes (die deze onbegrijpelijke handelwijze der regering 't duidelijkst heeft in 't licht gesteld) geen licht genoeg over de regeringsplannen en berekeningen verspreid. Wij betwijfelen intusschen of de Eerste Kamer de overlegging van nog meer stukken zal vragen. Heeft zij aan het licht, dat nu, vooral in verband tot de voorafgegane weigering aan de Tweede Kamer, over de zaak is opgegaan, nog niet genoeg, om tot de levendigste overtuiging te komen, dat de verwerping van dergelijk onvergeeflijk broddelwerk dringend in 's lands belang gevorderd wordt, dan zouden wij van oordeel zijn, dat zij blind is voor het licht der waarheid, en verre beneden de gewichtige taak, haar opgedragen? Wij kunnen echter niet gelooven, dat de Eerste Kamer het wetsontwerp zal aannemen, waar dergelijke handelingen der regering zijn aan het licht gebracht, als de heer Stieltjes met afdoende, overtuigende, op daadzaken en cijfers berustende gronden heeft geopenbaard. Het geschrift van den heer Stieltjes alleen moet eene reden tot verwerping zijn, al bestond er daarbuiten niet één enkel bezwaar van anderen aard.

*— Wij hebben er indertijd op gewezen, dat behalve de tegenstand, die de spoorweg-ontwerpen der regering o. a. te Amsterdam, Utrecht, 's Bosch, en ook eenigermate te 's Hage, Leeuwarden, Zwolle, Deventer en Gorkum vonden, zelfs de *Arnh. Courant* (terwijl Arnhem zoo onbegrijpelijk wordt bevoordeeld door het tot centraalpunt te maken, ofschoon het op de grenzen ligt) de spoorwegplannen, dadelijk na hunne aanneming door de Tweede Kamer, als zeer ongelukkig kenschetste. Later moesten wij er op wijzen, dat in Friesland de tegenstand tegen die plannen vermeerderde, en dat zij, die vroeger de ontwerpen van wet nog verdedigden, gelijk de *Friesche Cour.*, eerst na de aanneming door de Tweede Kamer inzagen hoe verderfelijk die plannen waren, en ze daarom begonnen te bestrijden, terwijl in Friesland thans een krachtig adres tegen die plannen aan de Eerste Kamer geteekend wordt.

Heden bevat de *Groninger Cour.* het volgende :

•Naar uit Altona wordt gemeld, scheen het zich te bevestigen, dat de concessie voor 't leggen van een spoorweg direkt tusschen Hamburg en Lubeck reeds was, of althans binnen kort zou worden verleend. Bij al de verschillende spoorweglijnen, die in Noord-Duitschland worden ontworpen, neemt het belang der direkte verbinding van Harlingen over Groningen met de Hannoverse Westbaan met elken dag toe. Wij meenen daaraan niet ernstig genoeg te kunnen herinneren, omdat juist die Noordelijke aansluiting van de in ons land ontworpen lijnen aan Duitschland vooral ook van overwegenden invloed moet zijn op de geldelijke uitkomsten van den Noord-Nederlandschen spoorweg. Wij vertrouwen dan ook, dat, als tot den aanleg van dien weg, gelijk wij hopen, zal besloten worden, de koncessionarissen zelf het groote belang van die verbinding zullen beseffen, en dien overeenkomstig zullen handelen; te meer, daar de regering van de noodzakelijkheid van die aansluiting niet zoo volkomen overtuigd schijnt, als b. v. de Staten van dit gewest en de heeren Thorbecke e. s. in hun in de Tweede Kamer voorgedragen, doch toen voorloopig buiten behandeling gebleven tegenvoorstel. En mogt soms onverhoopt het voorstel der regering door de Eerste Kamer, die heden bijeenkomt, worden verworpen, dan hopen wij, dat bedoeld tegenvoorstel onverwijld weder zal worden opgenomen, als zijnde in dat geval de eenige weg, om alsnog in 't belang van 's Rijks hoogst onaangename spoorwegkwisne, tot een vergelijk, en tevens tot het zoo heel noodige en ook door de regering in haar verslag als zoodanig erkende begin van uitvoering te geraken.

Later in de *Rotterd. Couranten* nu nog zeggen, dat alleen Amsterdam en Utrecht de ongelukkige regerings-ontwerpen bestrijden! Maar moge de meerderheid der Eerste Kamer uit die algemeene afkeer, buiten de Kamers, het bewustzijn erlangen, dat zij het vaderland eene weldaad zal bewijzen, door de verwerping der spoorweg-ontwerpen van de heeren v. Bosse en Tets.

— De Prov. Staten van Friesland komen den 21. buitengewoon bijeen, om o. a. te behandelen de overname van de Lemstershuis en eene prov. subsidie tot herstelling van de schade, door de verwoestingen van den paalworm aan de zeeuwingen der 7 grietenijen en de stad Sloten toegebracht.

— In den Haagschen gemeenteraad is door B. en Weth. voorgesteld, op verlangen van den minister van Oorlog, de Oranje-kazerne op kosten der gemeente te vergrooten. In die vergadering is tevens aangenomen dank te betuigen aan 't spoorweg-komitee, door welks bemoeijingen het waarschijnlijk is geworden, dat met 1 Mei 1862 de spoorweg van Scheveningen langs 's Hage naar Gouda zal zijn daargesteld.

— Te Amsterdam is gister het drietal opgemaakt en zijn daarop geplaatst de heeren *Ternooij Apel*, te Delft, *Berlage*, te Bommel, en *Boonen*, te Middelburg, en is daarop beroepen ds. *H. P. Berlage*, te Zalt-Bommel.

— In de vergadering van het departement Haarlem der Nederl. maatschappij ter bevordering van nijverheid, gehouden 27 Jan., werd door den heer *Krelage* medegedeeld, dat men in België zeer ingenomen is met de prijsvraag door de maatschappij uitgeschreven, om de hopkultuur op heidegronden aan te moedigen, en dat de belanghebbenden in België, in navolging van het voorbeeld der maatschappij, hebben getracht eene dergelijke aanmoediging van het Belg. goevernement te verkrijgen. Daar de hop, welke men in Beijeren bouwt, voor eene der uitstekendste soorten gehouden wordt, zijn in België pogingen aangewend, om door tusschenkomst van de Hooge Regering gratis een aantal hopplanten van de Beijersche Regering tot het nemen van proeven te ontvangen. Het dep. achtte het wenschelijk, dat ook van wege ons land eene dergelijke aanvraag werd gedaan.

Daarna stelden de heeren *Travaglio* ter bezigtiging monsters Japansche zijde en daarvan door hen vervaardigd fabriekaat. Zij berigten daarbij, dat zij door het bewerken dezer zijde den aanvoer uit Japan wenschten aan te moedigen, om daardoor, zoo mogelijk, mede te werken tot het vormen eener zijdemarkt, die hier te lande van groot gewigt zou kunnen worden. Reeds verscheidene handelaars op Japan waren door hen opmerksaam gemaakt op dat artikel, dat zoowel door zijne waarde, als door zijn in verhouding gering volume als retour-vracht veel meer voordeelen belooft, dan de artikelen, die gewoonlijk als zoodanig worden aangevoerd. Hunne pogingen in het belang des handels zijn voorloopig met een gunstig gevolg bekroond, zoodat reeds een tweede aanvoer uit Japan wordt verwacht.

H. en Eff. bl.

*— Den 28. dezer, des avonds, had alhier wederom eene openbare vergadering der Utrechtsche Afd. der Nederl. Vereen. tot afschaffing van sterken drank plaats, die door een talrijk publiek bezocht werd. De spreker, de onderwijzer van *Lummel*, toonde na eene korte inleiding, die als eene nieuwjaarswensch was te beschouwen, de overeenkomst in bedoeling en werkzaamheden aan tusschen de maatschappij tot redding van drenkelingen en het genootschap tot afschaffing van den sterken drank, waarbij hij het ontstaan van beide vereenigingen geschiedkundig uit een zette. Hij bewees op zijn kernachtige redeneertrant, dat eene vereeniging, die het tijdelijk en eeuwig welzijn van den mensch tracht te bevorderen, door hem te vrijwaren tegen de gevaren, waaraan hij in de *jenever-zee* blootstaat, niet minder onze belangstelling en onze werkdadige ondersteuning verdient, dan eene die hare overigens heilzame bedoelingen slechts tot de stoffelijke belangen der maatschappij uitstrekt, waardoor zij dus dienstbaar is aan de zaak des Christendoms. Daarna schetste de heer *Schmit*, adjudant onderofficier van het 1. reg. inf. alhier, in krachtige woorden op ronden krijgsmanstoon, de belangrijkheid der afschaffing vooral voor den krijgsman zelve, die slechts dan zijne hooger roeping vervult, als hij gevoelt, dat hij niet slechts Koning en Vaderland behoort te beschermen, maar ook in matigheid en verdere burgerdeugden een voorbeeld aan anderen behoort te geven. — Hij wekte zijne krijgsmakkers op, om getrouw gebruik te maken van de in hun belang opgerigte soldaten-sociëteit, alwaar, behalve sterkendrank, alles te vinden is wat de krijgsman tot uitspanning en verkwikking behoeft.

Met onmiskenbare ingenomenheid werden beide sprekers toegejuicht en getuigde de openlijke toetreding van 22 nieuwe leden van den heilzamen indruk, die deze vergadering op het talrijk gehoor gemaakt had.

— In het jaarverslag van den toestand der provincie Zeeland, uitgebragt in de zomervergadering der staten van het afgelopen jaar, werd mededeeling gedaan, dat gedeputeerde staten redenen hadden gevonden, om in zekere gemeente eene opneming van de kas van den ontvanger te bevelen.

Dat geregeld onderzoek heeft alsnu plaats gehad en tot het gevolg geleid, dat de voormalige ontvanger van Fort Bath, zekere *Moerdijk*, deze week in arrest is genomen en naar Middelburg is overgebracht, om voor het provinciaal gerechtshof in Zeeland te regt te staan wegens verschillende valschheden in zijne registers en het verduisteren van gemeentegelden.

Middelb. Ct.

— Men schrijft uit Meppel, dat de 60 à 70 R. Katholieken aldaar het verzoek aan de Hooge regering rigtten tot het bouwen eener kerk.

— Nog steeds gaat men bij Arnhem voort met het koopen en verkoopen van gronden als bouwterrein. Eene oppervlakte bouwland, gelegen aan den buitensingel, ten noorden der stad, langs den spoorweg, is onlangs door baron van *Heeckeren van Enghuizen* in percelen verkocht tegen den prijs van f 5 tot f 10 de vierk. el, waarop in dit voorjaar fraaije villa's zullen verrijzen. Door sommige personen wordt in dit opzigt zeer voordeelig gespekuleerd. Voor timmerlieden, metselaars enz. belooft de aanstaande zomer dus weder handen vol werks.

— De zoo veel geruchtmakende zaak van den pastoor B., te Nijmegen, verwekt te Maastricht de meeste sensatie, onthoofde de erfgename (zijnde een weduwe) aldaar woonachtig, en geenszins, zoo als ten onrechte door eenige bladen gemeld is, als rijk beschouwd kan worden; terwijl velen dan ook hopen, dat door den bisschop mrg. *Zwijsen*, eindelijk autorisatie moge worden gegeven, om de aan bovenbedoelde weduwe, volgens voornis der arr. regtbank te Nijmegen, regtmatig toekomende gelden uit te keeren.

— Het *Hbl.* meldt, dat in de treurige vergiftigingszaak te Koog een brief, aan de schuldige weeze gezonden, zeer de aandacht heeft getrokken; daarin werd haar moed ingesproken, en gezegd, dat de schrijver hare gevoelens deelde en 't zelfde wilde doen. De justitie ontdekte, dat een 14jarige loopjongen van een kamerbehangster de schrijver was; zijn stijl was met betrekking tot zijn leeftijd zeer opmerkelijk. Voor den jongen romanheid heeft men eenige dagen kosteloos huisvesting nuttig geoordeeld.

— Een tolgaarder uit de gemeente Rheden is dezer dagen met zijne vrouw in hechtenis genomen, als beschuldigd van een kind van ongeveer 6 jaren, dat aan hunne zorgen was toevertrouwd, gedurende drie weken te hebben opgesloten, mishandeld en uitgehongerd, aan de gevolgen waarvan het is overleden. Zij zijn te Zutphen in verzekerde bewaring gesteld.

— Aan de Kaapsche dagbladen, loopende tot den 22 Dec. wordt het volgende ontleend :

•Een niet onbelangrijk parlementair rapport is hier onlangs in het licht verschenen. Het is dat der commissie van onderzoek naar de kwestie der afscheiding tusschen de oostelijke en westelijke provincie. Na allerlei uiteenlopende gevoelens vernomen, en onderscheidene besluiten omtrent de afscheiding verworpen te hebben, is die commissie het er eindelijk over eens geworden, dat de zaak nog even duister is als ooit te voren. Dit alles neemt echter niet weg, dat er in sommige streken der oostelijke provincie nog sterk voor afscheiding gewerkt wordt.

•De opening der theologische kweekschool te Stellenbosch, voor de Nederl. Herv. kerk van groot gewigt, is daar met veel plegtigheid en geestdrift gevierd. De lessen zijn geopend, en ofschoon het getal studenten voorloopig slechts vier bedraagt, is er alle kans dat er binnen een jaar een ordentelijk aantal bijeen zal zijn. Twee van de jongere leeraars der Nederl. Herv. kerk alhier waren door de vorige synode tot hoogleeraars aan de kweekschool benoemd, en aan dezen is het geheele onderwijs, zoowel dat in de godgeleerdheid als in de voorbereidende wetenschappen — voor zoover deze aan de kweekschool zelve onderwezen worden — opgedragen.

•Het geschil over het Engelsch prediken in de Nederduitsche kerk alhier rust voor het oogenblik, maar des te meer trekt de Engelsche kerk de aandacht, wier leden ontzettend in getal toenemen.

•Door de Engelsche geestelijkheid wordt het bekeeren der Mahomedanen thans op groote schaal en met goed gevolg gedreven. Aan den bisschop der Kaapstad kan men onvermoeide werkzaamheid en ijver niet onzeggen, en niet slechts worden er steeds nieuwe Engelsche gemeenten in het leven geroepen, en alle pogingen in het werk gesteld om de Engelsche kerk ook onder de inhoorlingen hier te vestigen; maar ook begint de invloed van de Engelsche kerk op het openbaar onderwijs te vermeerderen. De aanstelling van een met lof bekend hoogleeraar aan het Zuid-Afrikaansche athenaeum alhier, tot superintendent-generaal van onderwijs, geeft eenige hoop, dat de met het onderwijs in verband staande kwestien, nu toch op den duur eene oplossing zullen erlangen.

•De *Estafette*, met Hollandsche landverhuizers voor hier en Natal, is hier na 81 dagen reis aangekomen, en kort daarna naar Natal vertrokken. Velen der oorspronkelijk naar Natal bestemde landverhuizers zijn hier in de kolonie gebleven, gedeeltelijk omdat zij hier als onderwijzers bij de boeren (want dat wordt hier bijna elk Hollander) en anderszins geplaatst konden worden, en gedeeltelijk, naar het schijnt, omdat een gedeelte der passagiers met de behandeling aan boord niet bijzonder tevreden was.

•Het nieuws uit de aangrenzende staten is niet belangrijk. Te Natal is men, even als hier, met

maatregelen tot het verbeteren der haven bezig en is men met den spoorweg zoo goed als klaar. In de gebergten van de zuidergrens van Natal vestigen zich thans, naar het schijnt, op raad van sir G. Grey, onderscheiden met de koloniale regering bevriende opperhoofden van inlandsche stammen, zoo als Adam Kok het hoofd der Griqua's, en Nehemiah, de zoon van Moshesh. In den Vrijstaat moet thans de president reeds verkozen zijn, — schoon men den afloop der verkiezing nog niet kent. Men meent intusschen algemeen, dat Pretorius het winnen zal, en er loopt een gerucht, dat hij dan het presidentschap van de Z. A. republiek zou neerleggen. Dit is zeker, dat er zoowel daar als in den Vrijstaat eene partij schijnt te bestaan, die eene zamensmelting der twee staten voor 's hands hoogst onraadzaam zou achten."

WATERHOOGTE.

Arnhem, 31 Jan., 5.15 El. + AP. 10.10. Gew. 9 d.
De Rijnhoogte te Keulen den 31. Jan. 14 voet 10 duim; 14 voet 2 duim Rijnl.

ROME, 24 Januarij.

Zondag middag heeft voor de Fransche hoofdwacht eene demonstratie plaats gehad. Meer dan 4000 personen bevonden zich op het plein, en toen de muziek, die zich gewoonlijk des Zondags in den namiddag aldaar doet hooren had opgehouden, hoorde men uit aller mond de kreten *Leve Frankrijk! Leve Napoleon! Leve Victor Emmanuel! Weg met Antonelli! Weg met de priesters!*

De politie heeft gisteren drie of vier arrestatiën bewerkstelligd, doch door de tusschenkomst van generaal de Goyon heeft zij de gevangenen weer in vrijheid gesteld.

NAPELS, 24 Januarij.

De agitatie in Sicilië blijft voortduren. Demonstratiën in de schouwburgen zijn er aan de orde van den dag, en de studenten te Palermo doen op straat de kreten van: *leve Italië! leve Victor Emmanuel!* hooren. De heer *Maniscalce* wil de universiteit sluiten, doch daar hiertegen in het ministerie verzet bestaat, zal de koning moeten beslissen. Inmiddels is er een hoofdambtenaar der politie heen gezonden.

WIENEN, 29 Januarij.

Op het verbroederingsdemonstratiën tusschen Hongaren en Serviërs in den schouwburg te Pesth op den 17., zijn daar en elders verscheidene feesten en maaltijden gevolgd, waar tusschen de Serv. en de Hongaarsche jeugd het verbond van eensgezindheid en trouw met eede bezegeld werd.

Uit Pesth wordt het volgende gemeld: Verleden week bezocht aartshertog Albrecht het nationaal theater. Eene doodsche stilte heerschte bij zijn verschijnen, en zelfs namen de aanwezigen de hoeden niet af, voordat zij door de politie werden gedwongen. Eene poos daarna trad de gravin *Bathany* (de weduwe van den bekenden minister, die in 1849 werd doodgeschoten) in hare loge, en onmiddellijk stond het geheele publiek op, begroette haar met een daverend *«Elen!»* en wuifde met de hoeden, totdat eindelijk de aartshertog, die geen getuige van zoodanige demonstratie wilde blijven, eensklaps opstond en het theater verliet.

BERLIJN, 30 Januarij.

Bij het Huis der Afgevaardigden is eene petitie ingekomen van zeker herbergier uit het distrikt Lubbecke, die zich beklagt, dat de landraad hem, nadat hij 52 jaren zonder dat iets op hem viel aan te merken, zijn bedrijf had uitgeoefend, de concessie daartoe onttrokken heeft, omdat de zoon van den rekwestrant bij eene herkiezing de benoeming van den landraad tot lid der Kamer had tegengewerkt.

In geen land ter wereld komen branden zoo talrijk voor als in Rusland. In 1858 zijn er niet minder dan 56 kerken, 255 openbare gebouwen en 10,540 huizen verbrand, alles te zamen eene waarde vertegenwoordigende van 26,440,970 roebels.

FLENSBURG, 30 Januarij.

In de gisteren gehouden zitting van den Landdag heeft de afgevaardigde *Hansen*, namens de afgevaardigden van Midden-Sleeswijk, het voorstel tegen het reskript, betreffende de officiële taal ontwikkeld.

De koninklijke kommissaris heeft dadelijk daarop lezing gegeven van eene kon. resolutie, houdende, dat het onmogelijk is, dat de Landdag dat voorstel in overweging neemt.

De heer *Hansen* heeft verklaard desniettemin zijn voorstel niet in te trekken.

Graaf *Baudissin* heeft daarop voorgesteld, dat de Landdag, met het oog op den ernstigen, dringenden en heiligen aard der kwestie, haar door eene kommissie van 11 leden late onderzoeken. Dit voorstel is met 27 tegen 14 stemmen aangenomen.

LONDEN, 30 Januarij.

Spreek men hier van een huwelijk van prinses Alice met den prins van Oranje, het wekt ook in hogere kringen de aandacht, dat aan het Berlijner hof groote toebereidselen gemaakt worden om eene eigene hofhouding voor prinses *Alexandrine* van Pruisen, dochter van prins *Albert* en prinses *Marianne* der Nederlanden te vestigen, en knoopt men daaraan het gerucht eener echtverbintenis

tusschen die bijna achttienjarige vorstin en den prins van Wallis.

Het bevestigt zich, dat de verzamelingen van het Britsch museum wegens gebrek aan ruimte gesplitst zullen worden. Er is namelijk besloten de bibliotheken en de antieken in het tegenwoordig gebouw te doen blijven; terwijl de verzamelingen van natuurlijke historie naar een ander gedeelte der stad, waarschijnlijk Kensington, zullen worden overgebracht. Deze splitsing was onvermijdelijk, dewijl de verzamelingen meer genoegzame plaatsruimte had.

— 31 Jan. Ge. 94; Peru 4½ pCl. 94½, 5 pCl. 71½; Venez. 2½ pCl. 26¼, 1 pCl. —; Port. 5 pCl. —; Sp. 5 pCl. 44½, 1¼ pCl. 55; Rusl. 4½ pCl. 98, 5 pCl. —; Sard. 85.

PARIS, 30 Januarij.

Men zegt, dat de heer *Veuillot* te Brussel de uitgave van den *Univers* zal voortzetten.

Het artikel van den *Constitutionnel*, uitgelokt door het pauselijk schrijven aan de hooge geestelijkheid, luidt als volgt:

«Als een schrijven van het hoofd der kerk aan al zijne eerwaarde broeders boezemt die brief ons een eerbied in, dien wij naauwgezet zullen in acht nemen. Hij raakt echter niet de zaken van het geloof, tot wier regeling zelfs 's pausens gezag slechts in zooverre onbeperkt is, als het strookt met de heilige kerkelijke wetten, en overeenstemt met de algemeene goedkeuring der vergaderde kerk. Hier is slechts sprake van eene politieke kwestie, en op dat punt kan de bevoegdheid van het hof van Rome niet aangenomen worden, zonder miskenning van alle traditiën der Fransche kerk. De gedenkwaardige verklaring van 1682, waaraan zoo roemrijk *Bossuet's* naam verbonden is, zegt letterlijk: «Dat *St. Petrus* en zijne opvolgers, stedsouders van *Christus*, en zelfs de gansche kerk van God slechts magt hebben ontvangen voor de geestelijke zaken en die, welke het zielenheil betreffen en niet voor de wereldlijke en burgerlijke zaken.» In den brief van 19 Jan. is het dus de wereldlijke vorst, die in naam van een wereldlijk belang spreekt, doch in een vorm en met het bijzonder karakter welke het hoofd der kerk behooren. Dit is dus een misbruik van magt, dat, zonder ons daarom te onthelfen van het ontzag, ons eene vrije beoordeeling niet kan beletten. Weifelen wij dus niet, ten volle ons gevoelen te uiten. De tegenstanders van het pausdom hebben het steeds zijne pogingen en verweten, om buiten het geestelijk gebied dat uitsluitend het zijne is zich te begeven. Die pogingen hebben tegen hetzelfde vele onafhankelijke gemoederen doen opstaan die hunne onderwerping buiten geloofszaken weigerden. Door de koningen en vorsten aan het geestelijk gezag te willen «onderwerpen» volgens de eigen woorden der verklaring van 1682, heeft men geheele volken van de eenheid verwijderd waarvan Rome het middelpunt is. Wij leven, Gode zij dank, niet meer in den tijd der scheuringen en der ketterijen, en onze tijd is te verlicht, dan dat zulke oneenigheden uit een voorbijgaand misverstand kunnen volgen. Het is ons echter onmogelijk niet de houding te bejammeren, die men *Pius IX* doet aannemen in de omstandigheden, waarin de geest van verzoening goed scheen te passen bij het verheven karakter waarmede de heilige vader bekleed is. Is het niet smartwekkend, in een zoo belangrijk stuk, als waarvan wij spreken, de eenwige zaak der kerk verward te zien met, verlaagd te zien tot betrekkingen, harer zoo weinig waardig, en verbonden te zien aan het geluk of ongeluk der vorsten welke zich in Italië slechts hebben staande gehouden door de wapenen van Oostenrijk en slechts achter Oostenrijksche troepen er weder zouden kunnen terugkeeren? Een der redenen toch door den Paus aangegeven, waarom hij de afscheiding der Romagna weigert, is, dat hij geen afstand van dat deel zijns gebieds zou kunnen doen, «zonder de regten te benadeelen der Italiaansche vorsten, die wederrechtelijk uit hun gebied verdreven zijn.» Ziehier dus het hoofd der kerk als scheidsregter optreden der politieke soevereiniteiten, gelijk in de tijden van *Bonifacius VIII* en *Innocentius XII*. En men merke wel op, dat dit theokratisch arbiterschap, dat nu voor het pausdom het gevaarlijkst prerogatief zou zijn, door een zonderling contrast, slechts het onwraakbaar getuigenis zijner afhankelijkheid is, want zoo vóór als na den Ital. oorlog vinden wij Rome gedrukt door den invloed van Oostenrijk, door dien invloed welken pater *Lacordaire* zoo te regt beschouwde als eene oorzaak van vervai en verlagings voor den heiligen stoel. Wij zouden de Fransche Katholieken beklagen, die niet gevoelden hoe jammerlijk de stelling is, door het pausdom ingenomen, nu het tegen den wil der volken de vorsten tracht te verheffen, die, te Solferino gevallen, slechts in het Oostenrijksche leger eene wijkplaats vonden. Die stelling stelt de verwachtingen te leur van allen, die hadden gewenscht het hoofd der christenheid het prestige van zijne staatkundige magt te zien terugvinden in zijne vereeniging met het herboren Italië.

«De brief zal zeker het vereenigingspunt worden van vele hartstogten die niets Fransch, niets Christelijks in zich hebben, en trachten zullen het gezag en den eerbiedwaardigen oorsprong van dat doku-

ment te misbruiken. Wij vreezen niet dat zij slagen, want 's Keizers staatkunde kan, daarvan zijn wij overtuigd, tot geene wettige provocatie aanleiding geven. De keizer, bezielde door eene gehechtheid, die gedurende tien jaren, zich geen enkelen dag verloochend heeft, heeft den Paus eerst hervormingen aangeraden, die de onschendbaarheid van diens gebied hadden kunnen redden. Die raad is in den wind geslagen; het kwaad is verergerd, en nu blijkt het niet meer mogelijk te zijn, de bevolking der Romagna onder het pauselijk gezag terug te brengen, tenzij men haar door geweld dwinge. De keizer heeft gemeend, dat het voor den Paus beter ware de Romagna te laten varen dan ten koste van het bloed zijner onderdanen en door vreemde tusschenkomst te heroveren. Hij heeft dat den Paus openhartig gezegd in een brief den oudsten zoon der kerk en Frankrijks vorst waardig. Den Paus stond het vrij dien raad te volgen of te verwerpen. Hij doet het laatste. Verre zij het van ons hem daartoe het recht te betwisten, en wij zijn overtuigd, dat Frankrijks raad nooit in bedreiging of dwang zal veranderen. Frankrijks pligt is dus vervuld. De onrechtvaardigheid, hoe groot ook, waarmede het wordt bejegend, zal het zijn rol van gematigdheid en bescherming niet doen verlaten. Te Rome zou het desgevorderd den Paus nog tegen de anarchie verdedigen; maar zoo het staatkundig gezag des Pausen, waar elders ook, bestemd is andere crises te doorstaan, zal de verantwoordelijkheid daarvan niet komen ten laste der edelmoedige natie, die alles gedaan heeft om ze af te weren, en steeds gereed zal zijn den steun de verleenen dien men nu miskent.»

«Behoef ik u te zeggen,» schrijft een Parijsch korrespondent, «welk een diepen indruk het manifest van den Paus te Parijs heeft teweeggebracht? Het is een ware oorlogsverklaring aan het liberalisme onzer dagen, aan de beginselen van 1789, aan het hedendaagsch recht, aan het beginsel der volkssovereiniteit, den grondslag van het Fransche keizerrijk. Maar,» gaat bedoelde berigtgever voort, «deze poging zal tot niets leiden; allen, die de zege der vrijheid willen, zullen op deze onverstandige poging van het ultramontaansche fanatisme slechts met verachting nederzien.»

De *Presse* bespreekt de opheffing van de *Univers* op de volgende wijze:

«Wij kunnen ons niet weerhouden bij deze gelegenheid te herinneren dat *l'Univers*, en hij alleen in de pers, dit besluit met slechts met goedkeuring maar met geestdrift heeft begroet. De wapenen, welker gebruik hij goedkeurde, zijn dus tegen hem gekeerd. God verhoede, dat wij ons zouden verhangen in een onheil, dat schrijvers van talent heeft getroffen en dat ons maar al te zeer herinnert aan de broosheid van ons eigen bestaan! De les, welke wij uit dezen zamenloop van omstandigheden willen trekken is deze: dat de schrijvers, welke denkbeelden zij ook mogen toegedaan zijn en verdedigen, altijd van den regten weg afdwalen wanneer zij hunne eigene belangen afscheiden van die der vrijheid.»

Dezer dagen werden eenige geraamten gevonden in de gemeente La Celle-sur-Loire (Nièvre). Weldra liepen daarover zonderbare geruchten, maar de slotsoon was, dat men geloofde dat er vroeger een begraafplaats was geweest. De *Constitution* van Auxerre deelt nu nadere bijzonderheden mede betreffende deze geheimzinnige zaak, en meldt o. a., dat het getal gevonden geraamten en lijken reeds vijf-en-twintig bedraagt. De waard der herberg *de Giraf* aldaar had sedert meer dan dertig jaren marskramers, schaarshijpers en meer van die personen, welke het land rondreizen en op sombere wijze aan den kost komen bij zich gehuisvest, en liet zich daarvoor zeer weinig betalen; doch gedurende hunnen slaap vermoordde hij hen, om zich meester te maken van het weinige, dat zij bezaten. Bij een lijk heeft men een slijpsteen, bij een ander den reiszak eens marskramers, bij anderen gereedschap gevonden, en zelfs een ezel was gedood en naast zijnen vermoorden meester begraven. De herbergier, zijne vrouw en hun zoon zijn in verzekerde bewaring gebracht. De dochter van dien gastvrijen waard, reeds sedert eenige jaren gehuwd, heeft onlangs door ophanging een einde aan haar leven gemaakt.

Ruao, de medepligtige van *Orsini*, is na zijne vlucht uit Cayenne, op Braziliaansche grondgebied overleden.

BRUSSEL, 30 Januarij.

Door de permanente daartoe bij zijn departement bestaande kommissie is aan den minister van binnenlandsche zaken rapport uitgebracht omtrent den toestand en de verrichtingen der maatschappijen tot onderlingen bijstand hier te lande. De kommissie doet opmerken, dat in België, zoowel als in onderscheidene naburige landen, het arbeidsloon de strekking heeft, om verhoogd te worden. Daarenboven is de prijs der kleederen en van eene menigte voorwerpen verminderd. Zoo de prijs der levensmiddelen daarentegen voortdurend stijgende is, in verhouding tot de vermeerdering der bevolking en van den algemeenen rijkdom, heeft de crisis toch voor een normalen toestand plaats gemaakt. Zoo is de ambachtsman nimmer meer dan nu in staat geweest, iets als voorzorg-maatregel ter zijde te leggen. De voortdurende vermeerdering van het gebruik

